

EUROPOS SĄJUNGOS TARNAUTOJŲ TEISMO VIETA EUROPOS SĄJUNGOS TEISMŲ SISTEMOJE

Natalija Točickienė

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
L-2925 Liuksemburgas
Tel.: +352 4303 2703

El. paštas: natalija.tocickiene@curia.europa.eu

Inga Jablonskaitė-Martinaitienė

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
L-2925 Liuksemburgas
Tel.: +352 4303 3816

El. paštas: inga.jablonskaite@curia.europa.eu

Pateikta 2014 m. rugpjūčio 27 d., parengta spausdinti 2014 m. gruodžio 11 d.

doi:10.13165/JUR-14-21-4-06

Įvadas

Nugalėti sunkumai yra puikiai išnaudotos galimybės.

Vinstonas Čerčilis

Europos Sąjungos plėtra 2004 m. gegužės mėn. ir vėlesnis dar trijų valstybių įstojimas¹ lėmė būtinybę reorganizuoti institucijas. Ši plėtra turėjo esminį poveikį ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo organizacinei struktūrai, jo darbo metodams,

---

1 2007 m. sausio 1 d. į Europos Sąjungą įstojė Bulgarija ir Rumunija, 2013 m. liepos 1 d. – Kroatija.

procesui ir kompetencijos paskirstymui šią instituciją sudarančiuose teismuose. Iki 1989 m. visas su Bendrijos teise susijusias bylas nagrinėjo tik vienas teismas – Europos Bendrijų Teisingumo Teismas, tačiau išsiplėtus Europos Sąjungai² ir jos kompetencijai buvo įsteigti nauji teismai ir šiuo metu Europos Sąjungos Teisingumo Teismas apima tris teismus: Teisingumo Teismą, Bendrąjį Teismą³ ir Tarnautojų teismą. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas yra viena pagrindinių Sąjungos institucijų⁴, kuriai patikėta ypač svarbi užduotis užtikrinti teisingą, veiksmingą, darnų Sąjungos teisės taikymą ir vienodą jos aiškinimą visoje Europos Sąjungos teritorijoje. Tačiau šią užduotį tampa vis sunkiau įgyvendinti besiplečiančioje organizacijoje, kurią šiuo metu sudaro 28 valstybės narės. Sąjungos ir jos teisės taikymo sričių plėtra lemia naujos kompetencijos jos teismams suteikimą⁵, o kartu didesnių bylų skaičių, įvairesnius ginčus ir ilgą teismo procesą⁶. Dėl šių veiksnių kiekvienais metais didėja teismams tenkantis darbo krūvis⁷ ir jiems vis sunkiau tinkamai įgyvendinti savo funkcijas.

-
- 2 Terminas „Europos Sąjunga“ straipsnyje vartojamas plačiąja prasme ir apima Europos Bendrijas.
  - 3 Iki Lisabonos sutarties įsigaliojimo, t. y. iki 2009 m. gruodžio 1 d., – Pirmosios instancijos teismas. Toliau tekste – Pirmosios instancijos teismas ir Bendrasis Teismas.
  - 4 Po Lisabonos sutarties įsigaliojimo Europos Sąjungos Teisingumo Teismu vadinama trijų Sąjungos teismų sistema (ESS19 straipsnis).
  - 5 Plačiau apie Lisabonos sutartimi įgyvendintą teismų reformą žr. García, R. A. Lisbon and the Court of Justice of the European Union. *Working papers on European Law and Regional Integration* [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <<https://www.ucm.es/data/cont/docs/595-2013-11-07-lisbon%20and%20the%20court.pdf>>. Taip pat žr. Van der Jeught, S. Le Traité de Lisbonne et la Cour de Justice de l'Union Européenne. *Journal de Droit Européen*. 2009, Nr. 164.
  - 6 2013 m. vidutinė proceso trukmė Teisingumo Teisme buvo apie 19 mėn. (prašymų priimti prejudicinį sprendimą nagrinėjo trukmė 16,3 mėn., tiesioginių ieškinių – 24,3 mėn., o apeliacinių skundų – 16,6 mėn.); Bendrajame Teisme – 26,9 mėn., o Tarnautojų teisme – 14,7 mėn.; žr. 2013 m. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo metinį pranešimą [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <<http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2014-06/qdag14001ltc.pdf>>.
  - 7 Remiantis 2013 m. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo metiniame pranešime ([interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <<http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2014-06/qdag14001ltc.pdf>>) pateikta statistika, 2013 m. visi trys teismai gavo 1640 bylų, iš jų 690 bylų – Teisingumo Teismas, 790 – Bendrasis Teismas ir 160 – Tarnautojų teismas. Palyginti su ankstesniais metais, tai yra rekordinis skaičius. Pavyzdžiui, 1980 m. Teisingumo Teisme buvo gautos tik 279 bylos; 1990 m. šis skaičius išaugo iki 437 bylų; dar po dešimties metų, t. y. 2000 m., Teisingumo Teismas ir Pirmosios instancijos teismas kartu gavo 900 bylų (žr. 2004 m. Teisingumo Teismo teisminės veiklos statistiką [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2008-09/st04cr_2008-09-30_10-45-21_854.pdf> ir Pirmosios instancijos teismo teisminės veiklos statistiką [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2008-09/st04tr_2008-09-30_10-47-50_632.pdf>); 2010 m. visi trys teismai buvo gavę 1499 bylas (atitinkamai 624 bylas gavo Teisingumo Teismas, žr. 2010 m. Teisingumo Teismo teisminės veiklos statistiką [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2011-05/ra2010_stat_cour_final_lt.pdf>); 636 –<

Neginčijama, kad svarbiausias vaidmuo Sąjungos teismų sistemoje tenka Teisingumo Teismui, nes būtent jis, bendradarbiaudamas su valstybių narių teismais, turi užtikrinti vienodą Sąjungos teisės aiškinimą ir taikymą. Taigi nenuostabu, kad siekis sumažinti jo darbo krūvį ir sudaryti sąlygas tam, kad jis veiksmingai vykdytų savo veiklą ir per kuo trumpesnę laiką priimtų aukštos kokybės sprendimus, lėmė visus svarbiausius Sąjungos teismų sistemos pokyčius.

Šiame straipsnyje siekiama išnagrinėti vieną esminių Europos Sąjungos Teisingumo Teismo reformos klausimų, būtent pirmojo Europos Sąjungos specialiosios kompetencijos teismo, t. y. Tarnautojų teismo, įsteigimo klausimą. Iš trijų Europos Sąjungos Teisingumo Teismą sudarančių teismų Tarnautojų teismas yra mažiausiai žinomas, o Lietuvos teisinėje literatūroje jam praktiškai neskirta dėmesio. Tokio dėmesio stoką galima būtų paaiškinti tuo, kad šis teismas įsteigtas visai neseniai⁸, o jo kompetencijos sritis – ginčai tarp Sąjungos ir jos tarnautojų – yra specifinė sritis ir, skirtingai nuo prejudicinių sprendimų ir sprendimų, priimamų dėl valstybių narių įsipareigojimų neįvykdymo, jo sprendimams nesuteikiama didelės praktinės reikšmės ir jie neturi sisteminio poveikio. Palyginti su bendrosios kompetencijos teismų sprendimais dėl tiesioginių ieškinių, Tarnautojų teismo sprendimai sukelia pasekmių tik institucijose dirbantiems ar dirbusiems asmenims⁹. Nepaisant šių aplinkybių, negalima ignoruoti šio teismo vaidmens plėtojant bendruosius Sąjungos teisės principus, pirmiausia nediskriminavimo, vienodo požiūrio, gero administravimo, teisės į gynybą, teisėtų lūkesčių apsaugos, ir stiprinant jų taikymą. Viešosios tarnybos ginčų svarbą parodo ir kiekybiniai rodikliai. Šie ginčai sudaro trečdalį visų Europos Sąjungos Teisingumo Teisme nagrinėjamų tiesioginių ieškinių¹⁰.

---

curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2011-05/ra2010_stat_tribunal_final_lt.pdf> ir 139 – Tarnautojų teismas, žr. 2010 m. Tarnautojų teismo teisminės veiklos statistiką [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2011-05/ra2010_stat_tfp_final_lt.pdf>).

- 8 2004 m. lapkričio 2 d. Tarybos sprendimas 2004/752/EB, Euratomas, įsteigiantis Europos Sąjungos tarnautojų teismą. OL L 333, 2004 11 9, p. 7. Toliau – Sprendimas 2004/752.
- 9 Kraemer, H. The European Union Civil Service Tribunal: A new Community Court examined after four years of operation. *Common Market Law Review*. Kluwer Law International, 2009, 46, p. 1875.
- 10 Laikotarpiu nuo Teisingumo Teismo įsteigimo iki Pirmosios instancijos teismo įsteigimo tarnautojų bylos sudarė daugiau kaip trečdalį nagrinėtų bylų (žr. 1997 m. Teisingumo Teismo teisminės veiklos statistiką [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <<http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2008-09/st97cr.pdf>>); 2000 m. iš visų 398 Pirmosios instancijos teisme gautų ieškinių 111 pateikė tarnautojai (žr. 2000 m. Pirmosios instancijos teismo teisminės veiklos statistiką [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <<http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2008-09/st00tr.pdf>>); 2005 m., t. y. paskutiniiais metais iki kompetencijos nagrinėti tarnautojų ginčus perleidimo Tarnautojų teismui, Pirmosios instancijos teisme buvo gautos 469 bylos, iš jų 151 tarnautojų byla (žr. 2005 m. Pirmosios instancijos teismo teisminės veiklos statistiką [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2008-09/st05tr_2008-09-29_13-27-47_403.pdf>). Po įsteigimo

Siekiant užpildyti Lietuvos teisės doktrinos, susijusios su vienu iš Europos Sąjungos Teisingumo Teismo teismų, būtent Tarnautojų teismu, spraga šiame straipsnyje bus išsamiai išnagrinėtos šio teismo steigimo priežastys ir etapai, jo sudėtis ir ypatinga jo narių skyrimo tvarka, taip pat jo vieta Europos Sąjungos teismų sistemoje. Straipsnis parengtas taikant istorinį, sisteminį, lyginamosios analizės ir sintezės metodus.

1. Tarnautojų teismo steigimas: priežastys ir etapai

Nors Tarnautojų teismas oficialiai įsteigtas 2004 m. lapkričio 2 d.¹¹ ir pradėjo veiklą 2005 m. gruodžio 12 d., kai įsigaliojo Teisingumo Teismo pirmininko sprendimas, skelbiantis Europos Sąjungos tarnautojų teismo įkūrimą pagal teisės aktus¹², dar 1978 m. Komisija, Tarybai pasiūlius, parengė Tarybos reglamento, keičiančio Europos Bendrijų pareigūnų nuostatus ir kitų Bendrijų tarnautojų įdarbinimo sąlygas ir steigiančio Europos Bendrijų administracinį teismą, kuris pirmąja instancija turėjo nagrinėti Europos Bendrijų viešosios tarnybos bylas, projektą¹³. Tačiau šis projektas taip ir nebuvo priimtas¹⁴. Pagrindinė priežastis, paskatinusi Komisiją pateikti projektą, buvo siekis nuimti nuo Teisingumo Teismo „nekonstitucinio pobūdžio“ ginčų našta ir taip sumažinti jo darbo krūvį.

Panašiais motyvais Taryba vadovavosi ir 1988 m. spalio 24 d. priimdama sprendimą dėl Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo įsteigimo¹⁵. Jie taip pat pateisino daugkartinį Teisingumo Teismo kompetencijos perleidimą pastarajam teismui. Vis dėlto, nepaisant šių reikšmingų pakeitimų, praėjus šiek tiek daugiau nei dešimčiai metų po Pirmosios instancijos teismo įsteigimo, vėl iškilo klausimas dėl teismų reformos būtinybės. 2000 m. kovo 3 d. pranešime dėl Bendrijų teismų refor-

---

Tarnautojų teismas kasmet vidutiniškai gauna maždaug 150 bylų (žr. 2013 m. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo metinį pranešimą [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <<http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2014-06/qdag14001ltc.pdf>>).

11 *Supra* note 8.

12 O L L 325, 2005 12 12, p. 1.

13 Proposition de règlement (Euratom, CECA, CEE) du Conseil modifiant le statut des fonctionnaires des Communautés européennes ainsi que le régime applicable aux autres agents de ces Communautés, et portant institution d'un tribunal administratif des Communautés européennes, COM 78/395 final. O L C 225, 1978 9 22, p. 6. Plačiau apie šį projektą Kraemer, H., *supra* note 9, p. 1875 ir 1876.

14 Buvusio Teisingumo Teismo kanclerio R. Grasso nuomone, projektas nebuvo patvirtintas dėl to, kad nepavyko susitarti dėl teisėjų skyrimo tvarkos (žr. Grass, R. The creation of the European Union Civil Service Tribunal: some reflections. *Human Rights Law Journal*. 2011, 1: 9).

15 1988 m. spalio 24 d. Sprendimas dėl Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo įsteigimo, 88/591/EAPB, EEB, Euratomas. O L L 319, 1988 11 25, p. 1.

mos¹⁶ Komisija pasiūlė suteikti Pirmosios instancijos teismui bendrą kompetenciją nagrinėti tiesioginius ieškinius ir palikti Teisingumo Teismui spręsti tik tuos klausimus, kurie turi esminę reikšmę tinkamam Bendrijos veikimui (kai kurias bylas dėl valstybės įsipareigojimų neįvykdymo¹⁷, tarpinstitucines bylas, bylas dėl visuotiniai taikomų norminių aktų arba bylas, susijusias su ypač svarbiomis sritimis, kaip antai pagrindinės teisės), kad jis galėtų labiau koncentruotis į prejudicinių sprendimų priėmimą. Kadangi dėl siūlomų naujų kompetencijos sričių perdavimo Pirmosios instancijos teismui ir vis didėjančio bylų skaičiaus specialiosiose srityse jo ir taip didelis darbo krūvis turėjo dar labiau padidėti, Komisija pasiūlė įkurti savarankiškus specializuotus teismus, kurie nagrinėtų ginčus intelektinės nuosavybės ir viešosios tarnybos srityse¹⁸. Formuluodama šį pasiūlymą Komisija rėmėsi 2000 m. specialiosios darbo grupės dėl Europos Bendrijų teismų sistemos ateities ataskaita¹⁹; jos rengėjai pabrėžė, kad dėl šių ginčų masinio pobūdžio²⁰, jų netiesioginio ryšio su Bendrijos teise, jiems nagrinėti reikalingų specialių procedūrų ir taisyklių, apskritai dėl bendrojo intereso juos būtina perduoti nagrinėti atitinkamą specializaciją turintiems teisėjams. Kiek tai susiję su viešosios tarnybos bylomis, buvo siūloma įkurti specializuotą kolegiją, kuri prieš priimdama sprendimus turėtų išnaudoti draugiško ginčo sprendimo galimybes ir kuriai būtų suteiktas tikrojo nepriklausomo teismo, kaip jis suprantamas pagal Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 straipsnio 1 dalį, statusas²¹. Siekiant užkirsti kelią nevienodam Bendrijos teisės taikymui ir aiškinimui, siūlyta Pirmosios instancijos teismui suteikti galimybę nagrinėti apeliacinius skundus dėl specializuotos kolegijos priimtų sprendimų, kurie apsiribotų tik teisės klausimais.

Į šiuos Komisijos siūlymus iš dalies atsižvelgta 2001 m. vasario 26 d. priimtoje Nicos sutartyje²², kuria, be kita ko, buvo pakeistas Europos bendrijos steigimo su-

16 Contribution complémentaire de la Commission à la Conférence intergouvernementale sur les réformes institutionnelles, COM(2000) 109 final [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2000:0109:FIN:FR:PDF>>.

17 2000 m. sausio 18 ir 19 d. Komisijai pateiktoje specialiosios darbo grupės dėl Europos Bendrijų teismų sistemos ateities ataskaitoje ([interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <http://ec.europa.eu/dgs/legal_service/pdf/du_e_fr.pdf>) siūloma, kad sprendimus dėl valstybės įsipareigojimų neįvykdymo priimtų pati Komisija tais atvejais, kai Bendrijos teisės aktai neperkeliami į nacionalinę teisę ir valstybės narės šio neperkėlimo neginčija.

18 *Supra* note 16.

19 *Supra* note 17.

20 Kiek tai susiję su tarnautojų ginčų statistika, žr. *supra* note 10. Kalbant apie intelektinės nuosavybės bylas pabrėžtina, kad nors 2000 m. Pirmosios instancijos teismas gavo tik 34 šios srities bylas, buvo prognozuojama, kad šis skaičius gali labai padidėti. 2013 m. Bendrajame Teisme buvo gautos 293 intelektinės nuosavybės bylos (žr. 2013 m. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo metinį pranešimą [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <<http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2014-06/qdag14001ltc.pdf>>).

21 *Supra* note 17.

22 2001 m. vasario 26 d. Nicos sutartis, iš dalies pakeičianti Europos Sąjungos sutartį, Europos

tarties 220 straipsnis, numatant, kad „<...> 225a straipsnyje nustatytais sąlygomis prie Pirmosios instancijos teismo gali būti steigiamos teisėjų kolegijos, galinčios tam tikrose konkrečiose srityse naudotis šioje Sutartyje nustatyta Teismo jurisdikcija“, ir įterptas 225a straipsnis²³, kuriuo Tarybai suteikiamos galios „konkrečiose srityse išskeltoms tam tikrų kategorijų byloms nagrinėti ir spręsti sudaryti teisėjų kolegijas kaip pirmąją teismo instanciją“. Tame pačiame 225a straipsnyje taip pat numatyta, kad šios kolegijos organizavimo taisyklės ir jai suteikiama jurisdikcija turi būti nustatyta sprendimu dėl atitinkamų kolegijų steigimo. Remiantis lingvistiniu ir teleologiniu šio straipsnio aiškinimu galima daryti išvadą, kad Sąjungos teisės aktų leidėjui palikta diskrecija nustatyti teisėjų kolegijų skaičių, jų kompetencijos sritis, sudėtį ir organizavimo tvarką²⁴. Tiesioginė nuoroda į viešosios tarnybos bylas įtvirtinta prie Nicos sutarties pridėtoje 16 deklaracijoje dėl 225a straipsnio²⁵, kuria Teisingumo Teismo ir Komisijos prašoma „kuo skubiau parengti sprendimo dėl teisėjų kolegijos, turinčios jurisdikciją kaip pirmoji instancija priimti sprendimus kilus Bendrijos ir jos tarnautojų ginčams, sudarymo projektą“. Įgyvendinant šias nuostatas buvo skubiai sudaryta darbo grupė, į kurią įėjo Pirmosios instancijos teismo, Komisijos, Parlamento ir Tarybos atstovai²⁶. Remdamasi šios darbo grupės parengtomis gairėmis 2003 m. lapkričio 20 d., t. y. po to, kai įsigaliojo Nicos sutartis, Komisija pateikė Tarybos sprendimo, įsteigiančio Europos tarnautojų teismą, projektą²⁷. Projekto svarstymas Taryboje prasidėjo jau 2003 m. lapkričio 24 d., Teisingumo Teismas pateikė savo nuomonę

Bendrijų steigimo sutartis ir tam tikrus su jomis susijusius aktus. OL C 80, 2001 03 10, p. 1.

23 „Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu bei pasikonsultavusi su Europos Parlamentu ir Teisingumo Teismu arba Teisingumo Teismo prašymu bei pasikonsultavusi su Europos Parlamentu ir Komisija, spręsdama vieningai, gali konkrečiose srityse išskeltoms tam tikrų kategorijų byloms nagrinėti ir spręsti sudaryti teisėjų kolegijas kaip pirmąją teismo instanciją. Sprendimas, kuriuo sudaroma teisėjų kolegija, nustato tos kolegijos organizavimo taisyklės ir jai suteikiamos jurisdikcijos mastą.

Apeliacinis skundas dėl teisėjų kolegijų priimtų sprendimų Pirmosios instancijos teismui gali būti paduodamas tiktai teisės klausimais arba, jei tai buvo nustatyta sprendime dėl kolegijos steigimo, gali būti paduodamas apeliacinis skundas dėl su byla susijusių faktų.

Teisėjų kolegijų nariai parenkami iš asmenų, kurių nepriklausomumas nekelia abejonų ir kurie tenkina teisėjo pareigoms keliamus reikalavimus. Spręsdama vieningai, juos skiria Taryba.

Teisėjų kolegijos Teisingumo Teismo pritarimu nustato savo Darbo reglamentą. Šį reglamentą, spręsdama kvalifikuotąją balsų daugumą, patvirtina Taryba.

Jei sprendime dėl teisėjų kolegijos steigimo nenustatyta kitaip, teisėjų kolegijoms taikomos šios Sutarties nuostatos dėl Teisingumo Teismo ir Teisingumo Teismo statuto nuostatos.“

24 Kraemer, H., *supra* note 9, p. 1878.

25 *Supra* note 22.

26 Grass, R., *supra* note 14, p. 9.

27 Proposition de décision du Conseil instituant le tribunal de la fonction publique européenne, 2003 11 19, COM(2003) 705 final, 2003/0280 (CNS) [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <[http://www.europarl.europa.eu/registre/docs_autres_institutions/commission_europeenne/com/2003/0705/COM_COM\(2003\)0705_FR.pdf](http://www.europarl.europa.eu/registre/docs_autres_institutions/commission_europeenne/com/2003/0705/COM_COM(2003)0705_FR.pdf)>.

dėl šio projekto 2004 m. vasario 3 d.²⁸, o Parlamentas savo poziciją – 2004 m. kovo 30 d.²⁹ Pats sprendimas priimtas tų pačių metų lapkričio 2 d. Jo priėmimas per stebėtinai trumpą laiką pranoko pačias geriausias prognozes ir yra neginčijamas būtinybės įsteigti tokių teismų įrodymas. Kaip 2004 m. vasario 3 d. nuomonėje pažymėjo Teisingumo Teismas, kompetencijos nagrinėti tarnautojų bylas pirmąja instancija perleidimas naujam teismui būtinas tam, kad Pirmosios instancijos teismas galėtų veiksmingai nagrinėti bylas kitose srityse ir įgyvendinti naują jam Nicos sutartimi numatytą kompetenciją³⁰. Reikia pažymėti, kad 2004 m. Pirmosios instancijos teismas gavo 536 ieškinius, iš kurių 146, t. y. trečdalis, pareikšti tarnautojų³¹.

2. Tarnautojų teismas – nepriklausomas specializuotas pirmosios instancijos teismas

Išnagrinėjus Tarnautojų teismo steigimo priežastis ir etapus svarbu aptarti šio teismo statusą kitų Europos Sąjungos teismų sistemoje.

2.1. Tarnautojų teismas – nepriklausomas teismas

Pirmiausia reikėtų nurodyti, kad Sprendimas 2004/752 priimtas remiantis Europos bendrijos sutarties 225a, 245 straipsniais ir EAEB sutarties 140b ir 160 straipsniais³². Šio sprendimo 1 straipsnyje įtvirtinta: „[p]rie Europos Bendrijų Pirmosios

- 28 Šioje nuomonėje Teisingumo Teismas iš esmės pritarė projektui ir pateikė tris esminius siūlymus dėl kai kurių nuostatų formuluotės. Pirmiausia jis siūlė keisti teismo pavadinimą iš *Tribunal de la fonction publique européenne* į *Tribunal de la fonction publique de l'Union européenne* (prancūzų k.) [Europos viešosios tarnybos teismas]; atitinkamai iš *European Civil Service Tribunal* to *European Union Civil Service Tribunal* (anglų k.), taip pat galimybę perduoti bylą nagrinėti vienam teisėjui ir kad sprendimas nagrinėti bylą be žodinės proceso dalies būtų priimamas, tik jeigu šalis tam neprieštarauja. Žr. Proposal for a Council Decision establishing the European Civil Service Tribunal – Opinion of the Court of Justice, 2004 11 12, Nr. 6143/04, *Interinstitutional File: 2003/0280 (CNS) JUR 47 COUR 7* [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <<http://www.eumonitor.eu/9353000/1/j9vvik7m1c3gyxp/vj6ipc0g0eys>>.
- 29 European Parliament legislative resolution on the proposal for a Council decision establishing the European Civil Service Tribunal (COM(2003) 705 — C5-0581/2003 — 2003/0280(CNS)). OL C 103E, 2004 4 29, p. 153.
- 30 Nicos sutartimi Pirmosios instancijos teismui suteikiama bendra kompetencija nagrinėti tiesioginius ieškinius, išskyrus tuos, kurie pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statutą priskirti Teisingumo Teismo kompetencijai, ir priimti prejudicinius sprendimus tam tikrose Statute nurodytose srityse.
- 31 Žr. 2004 m. Pirmosios instancijos teismo teisminės veiklos statistiką [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2008-09/st04tr_2008-09-30_10-47-50_632.pdf>.
- 32 EAEB 160 straipsnyje buvo numatyta, kad Taryba vienbalsiai gali pakeisti Europos Teisingumo Teismo statuto nuostatas, išskyrus jo I antraštinę dalį.

instancijos teismo įsteigiama teisėjų kolegija Europos Sąjungos tarnautojų ginčams nagrinėti, vadinama „Europos Sąjungos tarnautojų teismu“. Europos Sąjungos tarnautojų teismo būstinė įkuriami Pirmosios instancijos teisme“.

Kaip matyti iš šio straipsnio formuluotės, skirtingai nuo Europos bendrijos sutarties 225a straipsnio, kuriame buvo kalbama tik apie „teisėjų kolegijas“, Sprendimo 2004/752 1 straipsnyje jau konkrečiai nurodyta, kad steigiamas Europos Sąjungos tarnautojų teismas. Toks pasirinkimas paaiškinamas Konvento dėl Europos Sąjungos ateities sprendimu Sutartyje dėl Konstitucijos Europai vartoti specializuotų teismų sąvoką³³, nes terminas „kolegijos“ galėtų būti supainiotas su Pirmosios instancijos teismo bylas nagrinėjančiomis kolegijomis³⁴. Taip pat reikia pažymėti, kad teismo pavadinime esantys žodžiai „Europos Sąjungos“ susiję su žodžiu „tarnautojų“, o ne su žodžiu „teismas“.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad, atsižvelgiant į oficialų šio teismo pavadinimą daugeliu kitų oficialiųjų Europos Sąjungos kalbų³⁵ ir į paties teismo kompetenciją *ratione personae*³⁶, lietuviškai šis teismas turėtų būti vadinamas „Europos Sąjungos viešosios tarnybos teismu“.

Nuoroda į tai, kad Tarnautojų teismas įsteigiamas „prie“ Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo, pagrįsta Europos bendrijos sutarties 220 straipsnio antra pastraipa ir atitinka 1988 m. spalio 24 d. Tarybos sprendimo dėl Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo įsteigimo 1 straipsnį, savo ruožtu atitinkanti buvusį Europos ekonominės bendrijos steigimo sutarties 168A straipsnį (EB 225 straipsnis). Remiantis aplinkybe, kad Tarnautojų teismas yra teisėjų kolegija, įsteigiama prie Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo, neturi būti suprasta, kad šis teismas yra specialioji Bendrojo Teismo (buvęs Pirmosios instancijos teismas) sudėtis. Jo pavadinimas aiškiai parodo jo, kaip tikrojo teismo, statusą. Visų pirma funkcinį Tarnautojų teismo nepriklausomumą parodo tai, kad, remiantis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto (toliau tekste – Statutas) I priedo, skirto Europos Sąjungos tarnautojų

33 Po Lisabonos sutarties pakeitimų SESV 257 straipsnyje taip pat vartojama specializuotų teismų sąvoka.

34 *Supra* note 8, 4 konstatuojamoji dalis.

35 *Tribunal de la fonction publique de l'Union européenne* (prancūzų k.), *European Civil Service Tribunal* (anglų k.), *Gericht für den öffentlichen Dienst der Europäischen Union* (vokiečių k.), *Tribunal de la Función Pública de la Unión Europea* (ispanų k.), *Tribunale della funzione pubblica dell'Unione europea* (italų k.), *Sąd do spraw Służby Publicznej Unii Europejskiej* (lenkų k.), *Eiropas Savienības Civildienesta* (latvių k.), *Sodišče za uslužbence Evropske unije* (slovėnų k.), *Súd pre verejnú službu Európskej únie* (slovakų k.), *Tribunalul Funcției Publice a Uniunii Europene* (rumunų k.), *Tribunal da Função Pública da União Europeia* (portugalų k.), *It-Tribunal għas-Servizz Pubbliku tal-Unjoni Ewropea* (maltiečių k.), *Soud pro veřejnou službu Evropské unie* (čekų k.), *Съдът на публичната служба на Европейския съюз* (bulgarų k.)

36 Tarnautojų teismas nagrinėja ne tik Europos Sąjungos tarnautojų, bet ir sutartininkų, atviruosiuose konkursuose dalyvavusių kandidatų į tarnautojus ar tarnybą baigusius tarnautojų, asmenų, kuriems taikomos Bendrosios draudimo ligos atveju taisyklės, ginčus.

teismui (toliau – Statuto I priedas), 5 dalimi ir Sprendimo 2004/752 3 konstatuojamąja dalimi, Tarnautojų teismo nariai turi tokį patį statusą kaip Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo nariai. Kiekvienas Tarnautojų teismo teisėjas prieš pradėdamas eiti savo pareigas viešame Teisingumo Teismo posėdyje prisiekia jas atlikti nešališkai ir sąžiningai ir saugoti Teismo pasitarimų slaptumą (Statuto 2 straipsnis), naudojasi imunitetu nuo jurisdikcijos (Statuto 3 straipsnis), negali eiti jokių politinių ar administracinių pareigų, dirbti kito mokamo ar nemokamo darbo, išskyrus ypatingus atvejus, kai Taryba šiuo klausimu padaro išimtį (Statuto 4 straipsnis); išskyrus kadencijos pabaigą ar mirties atvejį, teisėjai savo pareigas nustoja eiti, kai atsistatydina (Statuto 5 straipsnis); jie gali būti atleisti iš pareigų, tik jeigu nebeatitinka keliamų reikalavimų ar nevykdo su jų pareigomis susijusių įsipareigojimų (Statuto 6 straipsnis). 2007 m. spalio 1 d. įsigaliojusiame Elgesio kodekse³⁷, kuris taikomas visų Sąjungos teismų teisėjams, patiklinamos kai kurios pareigos, susijusios su teisėjų elgesiu, nešališkumu ir nepriklausomumu.

Antra, Tarnautojų teismo nariai skiriami vadovaujantis atskira ir ypatinga tvarka, kuri labai skiriasi nuo Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo teisėjų skyrimo tvarkos ir kuri bus išsamiai išnagrinėta toliau.

Trečia, Tarnautojų teismas turi savo kanceliariją ir vadovaujasi savo Procedūros reglamentu³⁸. Procedūros reglamento 23 straipsnyje numatyta, kad Tarnautojų teismo pirmininkui, teisėjams ir kancleriui tiesiogiai padedantis personalas yra atskaitingas šio teismo kancleriui ir pavaldus jo pirmininkui.

Kalbant apie Tarnautojų teismo sąsają su Bendroju Teismu, reikia paminėti kelis aspektus. Pirmiausia ji pasireiškia tuo, kad šiame teisme įsteigiama Tarnautojų teismo buveinė (Sprendimo 2004/752 1 straipsnis). 2004 m. vasario 3 d. nuomonėje³⁹ Teisingumo Teismas siūlė pakeisti šią nuostatą ir nurodyti, kad Tarnautojų teismo buveinė yra Liuksemburge, kad būtų aišku, jog kalbama apie valstybę, kurioje įsteigtas Pirmosios instancijos teismas, tačiau į šį pasiūlymą nebuvo atsižvelgta. Antra, remiantis Sprendimo 2004/752 3 konstatuojamąja dalimi, pagal kurią instituciniais ir organizaciniais tikslais Tarnautojų teismas yra neatskiriama Teisingumo Teismo dalis, ir jo priedo, kuris tapo Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto I priedu, 6 straipsnio 1 dalimi, kurioje numatyta, kad „Tarnautojų teismą aptarnauja Teisingumo Teismo ir Pirmosios instancijos teismo administraciniai padaliniai“ (kalbama apie tokius padalinius kaip Personalo ir finansų generalinis direktoratas, Bibliotekos, tyrimų ir dokumentacijos generalinis direktoratas, Vertimo raštu ir Vertimo žodžiu generaliniai direktoratai, Protokolo ir infrastruktūros generalinis direktoratas, kurie

37 OL C 223, 2007, p. 1.

38 2007 m. liepos 25 d. Europos Sąjungos tarnautojų teismo procedūros reglamentas. OL L 225, 2007 8 29, p. 1. Neseniai, 2014 m. gegužės 21 d. priimtas naujas Europos Sąjungos tarnautojų teismo procedūros reglamentas. OL L 206, 2014 7 14, p. 1.

39 *Supra* note 28.

yra bendri visiems trims teismams), galima kalbėti apie šio teismo administracinę priklausomybę. Trečia, ypatingą ryšį su Bendruoju Teismu taip pat galima matyti iš Sprendimo 2004/752 3 straipsnio 4 dalies; pagal ją, kol įsigalios jo procedūros reglamentas, Tarnautojų teismas taiko *mutatis mutandis* Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamentą⁴⁰. Galiausiai tam tikra prasme galima kalbėti ir apie finansinę Tarnautojų teismo priklausomybę, nes jis neturi atskiro nuo kitų Sąjungos teismų biudžeto. Kaip Pirmosios instancijos teismo atveju, kuris anksčiau buvo įsteigtas *prie* Teisingumo Teismo, steigiant Tarnautojų teismą *prie* Pirmosios instancijos teismo buvo siekiama sutaupyti biudžeto lėšų ir sudaryti visas sąlygas tam, kad šis teismas kuo greičiau pradėtų savo veiklą.

Teisės doktrinoje taip pat išsakoma nuomonė, kad tai, jog Tarnautojų teismas įsteigiamas „prie“ Pirmosios instancijos teismo, tiesiog reiškia, kad jis yra Europos Sąjungos Teisingumo Teismo dalis, dalyvauja vykdamas Sąjungos teisminius įgaliojimus, tačiau išsaugo jo užduotims vykdyti būtiną nepriklausomumą⁴¹.

Galima sakyti, kad visas abejonės dėl Tarnautojų teismo nepriklausomumo išskleidė Lisabonos sutartis; joje numatyta, kad visi Sąjungos teismai sudaro vieną instituciją: Europos Sąjungos Teisingumo Teismą⁴². Klausimų galėtų kelti nebent SESV 257 straipsnis, nes jo 1 dalyje išsaugoma galimybė steigti specializuotus teismus *prie* Bendrojo Teismo. Tačiau akivaizdu, kad ši nuostata taikytina tik tiems teismams, kurie gali būti steigiami ateityje, ir neturi įtakos jau įsteigtiems teismams.

2.2. Tarnautojų teismas – specializuotas teismas

Ypatingą Tarnautojų teismo vietą ir jo autonomiją Europos Sąjungos teismų sistemoje parodo ir jo kompetencija. Pagal Statuto I priedo 1 straipsnį „Tarnautojų teismo jurisdikcijai priklauso pirmąja instancija nagrinėti Sąjungos ir jos tarnautojų ginčus, nurodytus [SESV] 270 straipsnyje, įskaitant visų organų bei tarnybų ir jų tarnautojų ginčus, kurių atžvilgiu jurisdikcija suteikiama Europos Sąjungos Teisingumo Teismui“. SESV 270 straipsnyje nurodyta, kad Sąjungos ir jos tarnautojų ginčai turi būti nagrinėjami neperžengiant Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatuose ir kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygose⁴³ (toliau – Pareigūnų tarnybos nuostatai) nustatytą

40 Ši nuostata nustojo galioti, kai 2007 m. liepos 25 d. buvo priimtas Europos Sąjungos tarnautojų teismo procedūros reglamentas. OL L 225, 2007 8 29, p. 1 ir klaidų ištaisymai OL L 69, 2008 3 13, p. 37.

41 Arnaud, S. European Union enlargement impact on the Activities of the European Court of Justice. *Jurisprudencija*. 2005, 72(64): 145.

42 2007 m. gruodžio 13 d. Lisabonos sutarties, iš dalies keičiančios Europos Sąjungos sutartį ir Europos bendrijos steigimo sutartį OL C 306, 2007 12 17, p. 1, 20 punktas.

43 1961 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas Nr. 31 (EEB), 11 (EAPB), nustatantis Europos ekonominės bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų Europos ekonominės bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos tarnautojų

ribų ir laikantis juose numatytų sąlygų. Pareigūnų tarnybos nuostatų 91 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta, kad Europos Teisingumo Teismo jurisdikcijai priklauso bet kuris Sąjungos ir asmens, kuriam taikomi šie nuostatai, ginčas dėl tokio asmens nenaudai priimto akto teisėtumo. Ginčo sąvoka šiuo atveju suprantama plačiai ir apima kiekvieną administraciniu lygiu neišspręstą konfliktinę situaciją dėl Pareigūnų tarnybos nuostatų taikymo, sukeliančią teisinių pasekmių ir susijusią su tarnautojo statuso įgijimu, pasikeitimu ir praradimu. Svarbu nurodyti, kad Europos Sąjungos viešosios tarnybos teisė neapsiriboja vien Sąjungos tarnautojų įdarbinimo, atlyginimo ir karjeros klausimais. Ji apima visus tarnautojų ir institucijos santykius, įskaitant drausmės, socialinės apsaugos ir procesinius klausimus⁴⁴. Pagrindinė Tarnautojų teismui tenkanti užduotis – atlikti Sąjungos administracinės valdžios institucijų aktų teisėtumo kontrolę ir užtikrinti šių institucijų darbuotojų teisių apsaugą bylose, kuriose „žmojiškasis veiksnys“ užima pagrindinę vietą⁴⁵.

Kiek tai susiję su Sąjungos teismų kompetencijos atskyrimo taisykle, dėmesio vertas neseniai Bendrojo Teismo priimtas 2014 m. liepos 10 d. Sprendimas *Missir Mamachi de Lusignano / Komisija* (T-401/11 P)⁴⁶. Šiame sprendime Bendrasis Teismas nurodė, kad jam kaip bendrosios kompetencijos teismui priklauso „visa jurisdikcija“, skirtingai nuo Tarnautojų teismo, kuris yra specializuotas teismas, todėl, laikantis Statuto I priedo 8 straipsnio 3 dalies antros pastraipos, tais atvejais, kai Tarnautojų teismo ir Bendrojo Teismo žinion patenka bylos, kurių dalykas tas pats, Tarnautojų teismas turi atsisakyti jurisdikcijos, kad sprendimus dėl tų bylų priimtų Bendrasis Teismas⁴⁷. Analogiškas sprendimas, įtvirtintas Teisingumo Teismo statuto 54 straipsnio trečioje pastraipoje, taikomas tais atvejais, kai Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo žinion patenka bylos, kurių dalykas tas pats, kuriose keliamas tas pats išaiškinimo klausimas arba ginčijamas to paties akto galiojimas.

2.3. Tarnautojų teismas – pirmosios instancijos teismas

Kaip minėta, Tarnautojų teismas yra pirmoji viešosios tarnybos bylų nagrinėjimo instancija, o tai reiškia, kad jo sprendimai gali būti apskūsti apeliacine tvarka. Apeliacinis skundas atlieka dvejopą funkciją. Pirmoji yra kontrolės funkcija. Antroji – vienodo Sąjungos teisės taikymo užtikrinimo funkcija; ši funkcija ypač svarbi specializuoto teismo atveju, nes jis neturi nukrypti nuo Europos Sąjungos teisės aiškinimo ir taikymo; priešingu atveju būtų pažeista Sąjungos teisės vienovė ir darnumas.

įdarbinimo sąlygas. OL L 45, 1962 6 14, p. 1385, paskutinė konsoliduotoji 2014 m. sausio 1 d. redakcija [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:01962R0031-20140101&qid=1402979202407&from=LT>>.

44 Singer, P. *JurisNews Fonction publique européenne*. T. 1 Nr. 1/2013, p. 2.

45 Van Raepenbusch, S. *Droit institutionnel de l'Union européenne*. Larcier, 2011, p. 211.

46 EU:T:2014:625.

47 Sprendimo *Missir Mamachi de Lusignano / Komisija* 74 punktas.

Tarnautojų teismo sprendimų apskundimo galimybė įtvirtinta SESV 257 straipsnyje. Iš jo trečios pastraipos matyti, kad apeliaciniai skundai dėl Tarnautojų teismo sprendimų paduodami Bendrajam Teismui. Nors jame taip pat įtvirtinta galimybė prireikus reglamente dėl specializuoto teismo steigimo numatyti, kad apeliacinis skundas gali būti paduotas ne tik teisės klausimais, bet ir dėl su byla susijusių faktų, vis dėlto Sprendimo 2004/752 8 konstatuojamojoje dalyje ir pagal analogiją Statuto 58 straipsniui Statuto I priedo 11 straipsnyje numatyta, kad apeliaciniai skundai dėl Tarnautojų teismo sprendimų gali būti paduodami tik teisės klausimais.

Apeliacinių skundų padavimo tvarka, šių skundų nagrinėjimo ypatumai detaliam reglamentuojami Bendrojo Teismo procedūros reglamente⁴⁸.

Pagal Teisingumo Teismo statuto I priedo 13 straipsnio 1 dalį, jei apeliacinis skundas yra pagrįstas, Bendrasis Teismas panaikina Tarnautojų teismo sprendimą ir pats sprendžia bylą. Tuo atveju, jei sprendimas negali būti priimtas toje stadijoje, jis gražina bylą Tarnautojų teismui, kad šis priimtų sprendimą.

Iš pastarųjų penkerių metų statistikos (2009–2013 m.) matyti, kad kasmet Bendrajam Teismui apskundžiama apie 30 % Tarnautojų teismo sprendimų⁴⁹. Apie 70 % apeliacinių skundų atmetama, o apie 30 % – patenkinama.

SESV 256 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje įtvirtinta Teisingumo Teismo galimybė išimties tvarka peržiūrėti Bendrojo Teismo sprendimus, priimtus išnagrinėjus dėl Tarnautojų teismo sprendimų pateiktus apeliacinius skundus. Pabrėžtina, kad peržiūros institutas yra naujas ir specifinis. Jis nėra numatytas net valstybių narių teisės sistemose. Jo ištakų randame 2000 m. specialiosios darbo grupės dėl Europos Bendrijų teismų sistemos ateities ataskaitoje. Dėl savo išimtinio pobūdžio peržiūros procedūrą galima taikyti tik esant labai svarbiems teisės pagrindams, konkrečiai kalbant, „tik tais atvejais, kai yra didelis pavojus, kad bus paveikta Sąjungos teisės vienvė ir darnumas“⁵⁰. Svarbu priminti, kad nagrinėdamas bylas Tarnautojų teismas vadovaujasi ne tik Sąjungos viešosios tarnybos teise, bet ir bendraisiais teisės principais, kuriuos taip pat taiko Teisingumo Teismas, Bendrasis Teismas, o kartais ir valstybių narių aukščiausieji teismai, todėl akivaizdžiai būtina užtikrinti vienodą ir darnų šių principų taikymą⁵¹.

48 1991 m. gegužės 2 d. Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamentas. OL L 136, 1991 5 30, p. 1 ir OL L 317, 1991 11 19, p. 34 – klaidų ištaisymas; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 6 t., p. 32; 2013 m. liepos 7 d. konsoliduota redakcija [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2008-09/txt7_2008-09-25_11-26-51_61.pdf>.

49 2013 m. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo metinis pranešimas [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2014-06/qdag1400_1lct.pdf>.

50 SESV 256 straipsnis.

51 Hakenberg, W. The European Union Civil Service Tribunal: a three-tier structure. *The Development and Effectiveness of International Administrative Law*. 2012, p. 259.

Pabrėžtina, kad peržiūros institutas nereiškia „trečiosios instancijos“ ar „antrojo apeliacinio proceso etapo“ įsteigimo su viešąja tarnyba susijusiose bylose, nes gali- mybė inicijuoti peržiūrą suteikiama ne bylos šalims, o pirmajam Teisingumo Teismo generaliniam advokatui. Jeigu generalinio advokato pateiktam pasiūlymui peržiūrėti pritariama, sprendime peržiūrėti apibrėžiamas konkretus peržiūros dalykas, kitaip tariant, peržiūra atliekama tik tam tikrais klausimais.

Peržiūros procedūrai skirti Statuto 62 b ir 64 straipsniai ir ji detalai reglamen- tuojama Teisingumo Teismo procedūros reglamento⁵² VI antraštinėje dalyje.

Praktikoje peržiūros procedūra dėl savo išimtinio pobūdžio inicijuojama paly- ginti retai. Iki 2013 m. pabaigos Teisingumo Teismui buvo pateikti devyni pirmojo generalinio advokato siūlymai peržiūrėti, šeši iš jų buvo atmesti⁵³.

Pirmą kartą apeliacine tvarka 2009 m. gegužės 6 d. priimtą Bendrojo Teismo sprendimą *M / Europos vaistų agentūra* (EMEA) (T–12/08 P) Teisingumo Teismas peržiūrėjo 2009 m. gruodžio 17 d. Sprendimu C–197/09 RX–II⁵⁴. Šiame sprendime Teisingumo Teismas konstatavo, kad Bendrasis Teismas klaidingai išaiškino sąvoką „bylos stadija, kurioje galima priimti sprendimą“ ir pažeidė rungimosi principą, o kadangi pažeistos normos užima svarbią vietą Sąjungos teisės sistemoje, kilo pavojus Sąjungos vienovei ir darnumui. Teisingumo Teismas panaikino susijusį Bendrojo Teismo sprendimo rezoliucinės dalies punktą ir grąžino bylą šiam teismui. Sprendi- mu T–12/08 P–RENV. RX⁵⁵ Bendrasis Teismas grąžino bylą nagrinėti Tarnautojų teismui ir galiausiai byla buvo baigta, pasiekus draugišką ginčo sprendimą⁵⁶.

Antrą kartą 2013 m. vasario 28 d. Sprendimu C–334/12 RX–II⁵⁷ Teisingumo Teismas atliko 2012 m. birželio 19 d. Bendrojo Teismo sprendimo *Oscar Orlando Arango Jaramillo ir kt. / Europos investicijų bankas (EIB)* (T–234/11 P) peržiūrą, kuri, kaip ir pirmu atveju, buvo susijusi su proceso teisės klausimais, ir konstatavo, kad Bendrasis Teismas nesilaikė Teisingumo Teismo praktikos dėl „protingo [ieškinio pareiškimo] termino“ sąvokos ir dėl jo sprendimo kilo pavojus Sąjungos teisės vie- novei ir darnumui.

52 2012 m. rugsėjo 25 d. Teisingumo Teismo procedūros reglamentas (OL L 265, 2012 9 29), iš dalies pakeistas 2013 m. birželio 18 d. (OL L 173, 2013 6 26, p. 65).

53 2008 m. balandžio 16 d. Teisingumo Teismo sprendimas C–216/08 RX, EU:C:2008:228; 2009 m. vasario 5 d. Teisingumo Teismo sprendimas C–21/09 RX, EU:C:2009:57; 2009 m. birželio 5 d. Teisingumo Teismo sprendimas C–180/09 RX, EU:C:2009:355; 2010 m. gegužės 5 d. Teisingumo Teismo sprendimas C–183/10 RX, EU:C:2010:246; 2010 m. spalio 27 d. Teisingumo Teismo sprendimas C–478/10 RX, EU:C:2010:641 ir 2011 m. vasario 8 d. C–17/11 RX, EU:C:2011:55.

54 2009 m. gruodžio 17 d. Teisingumo Teismo sprendimas C–197/09 RX–II, EU:C:2009:804.

55 2010 m. liepos 8 d. Bendrojo Teismo (apeliacinių skundų kolegija) sprendimas *M / Europos vaistų agentūra* (EMA), EU:T:2010:293.

56 2011 m. kovo 31 d. Tarnautojų teismo pirmosios kolegijos pirmininko nutartis *M / Europos vaistų agentūra* (EMA), F–23/07 RENV RX, EU:F:2011:30.

57 2013 m. vasario 28 d. Teisingumo Teismo sprendimas C–334/12 RX–II, EU:C:2013:134.

Galiausiai trečią kartą Teisingumo Teismas atliko peržiūrą dėl 2012 m. lapkričio 8 d. Bendrojo Teismo sprendimo *Europos Komisija / Guido Strack* 2013 m. rugsėjo 19 d. Sprendimu C–579/12 RX–II⁵⁸. Šiuo atveju buvo nagrinėtas materialinės teisės klausimas. Teisingumo Teismas nurodė, kad Bendrojo Teismo sprendimas kėlė pavojų Sąjungos teisės vienovei ir darnumui, nes pastarasis išaiškino teisę į kasmetines mokamas atostogas neatsižvelgęs į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, antrinės teisės aktus ir šiuose aktuose apibrėžtą šios teisės apimtį ir taip nukrypo nuo Teisingumo Teismo praktikos šioje srityje. Teisingumo Teismas panaikino Bendrojo Teismo sprendimą, patvirtino Tarnautojų teismo sprendimą ir grąžino bylą Bendrajam Teismui.

Tai, kad Tarnautojų teismo sprendimus galima apskūsti Bendrajam Teismui, o pastarojo sprendimus savo ruožtu gali peržiūrėti Teisingumo Teismas, reikia vertinti kaip itin pozityvų faktą. Taip užtikrinama maksimali Tarnautojų teismo sprendimų teisėtumo kontrolė ir vienodas Sąjungos teisės taikymas ir aiškinimas.

3. Tarnautojų teismo sudėtis ir jo narių skyrimo tvarka

Paskutinis klausimas, kurį norėtume aptarti šiame straipsnyje, susijęs su Tarnautojų teismo sudėtimi ir jo narių skyrimo tvarka. Šis klausimas atskleidžia dar vieną iš Tarnautojų teismo ypatumų, nes šio teismo sudėtis ir jo narių skyrimo tvarka skiriasi nuo Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo sudėties ir jų narių skyrimo tvarkos.

3.1. Tarnautojų teismo sudėtis

Sprendime 2004/752 ir atitinkamai Statuto I priedo 2 straipsnyje numatyta, kad Tarnautojų teismą sudaro septyni teisėjai. Taigi nukrypstama nuo bendros taisyklės, kad Sąjungos teismą sudaro po vieną teisėją iš kiekvienos valstybės narės. Teisėjų skaičių pirmiausia lėmė vidutiniškai per metus nagrinėtas tarnautojų ginčų skaičius (120 bylų)⁵⁹ ir numatoma teismo darbo organizavimo tvarka (3 teisėjų kolegijos). Nors Sprendimo 2004/752 projekte buvo nurodyti tik šeši teisėjai, 2004 m. vasario 3 d. nuomonėje Teisingumo Teismas prašė Komisijos atsižvelgti į Europos Sąjungos plėtrą ir ypač į naujų Europos Sąjungos pareigūnų ir kitų Europos Sąjungos tarnautojų nuostatų įsigaliojimą 2004 m. gegužės 1 d., dėl kurių viešosios tarnybos ginčų skaičius galėtų dar padidėti, ir numatyti papildomą teisėjo vietą. Be to, Teisingumo Teismo nuomone, dėl didesnės sudėties šis teismas galėtų nagrinėti bylą būdamas vieno teisėjo sudėties ir vykdyti jam priskirtas neteismines užduotis⁶⁰. Kartu tai leis-

58 2013 m. rugsėjo 19 d. Teisingumo Teismo sprendimas C–579/12 RX–II, EU:C:2013:570.

59 Sprendimo 2004/752 projekto 2 straipsnio motyvai.

60 Meillon, D. Le Tribunal de la fonction publique de l'Union européenne: un tribunal administratif international spécifique? *Un droit pour des hommes libres: études en l'honneur du professeur Alain Fenet*. Paris: LexisNexis, 2008, p. 336.

tų užtikrinti veiksmingesnę teisėjo, kurio nėra ar kuris negali vykdyti savo pareigų, pakeitimo tvarką. Teisingumo Teismo siūlymui buvo pritarta. Statuto I priedo 2 straipsnyje taip pat įtvirtinta galimybė padidinti teisėjų skaičių.

Reikia pažymėti, kad maža teismo sudėtis turi savo privalumų ir trūkumų. Kaip privalumą galima paminėti paprastesnį tiesioginį teisėjų tarpusavio bendravimą, kuris leidžia lengviau pasiekti kompromisą dėl bylos sprendimo. Be to, kadangi teisėjo pranešėjo preliminarus pranešimas (kuriame pateikiami pasiūlymai, ar byloje reikia taikyti proceso organizavimo arba pasirengimo nagrinėti bylą priemones, ar galima atsisakyti teismo posėdžio, ar yra galimybių ginčą išspręsti draugiškai ir ar byla turėtų būti perduota plenarinei sesijai, penkių teisėjų kolegijai arba teisėjui pranešėjui, kuris ją nagrinėtų kaip vienas teisėjas) ir Tarnautojų teismo sprendimo ar nutarties projektas pateikiamas visiems teisėjams, t. y. ir tiems, kurie nėra byla nagrinėjančios kolegijos nariai, kiekvienas teisėjas dėl jų gali pareikšti savo nuomonę raštu ar žodžiu ir pririnkus pasiūlyti bylą perduoti kitos sudėties teismui⁶¹. Tokia nuostata leidžia užtikrinti didesnę šio teismo praktikos darnumą ir nuoseklumą. Tačiau maža teismo sudėtis turi ir rimtų trūkumų, nes teismo darbas gali būti labai sutrikdytas tuo atveju, kai bent vienas teisėjas dėl ligos ilgą laiką negali dalyvauti nagrinėjant bylas. Dėl tokios situacijos gali labai pailgėti nagrinėjamų bylų trukmė. Siekiant išspręsti tokio pobūdžio problemą buvo priimtas Reglamentas Nr. 741/2012⁶², juo suteikta galimybė į Tarnautojų teismą paskirti *ad interim* teisėjus, galinčius pakeisti teisėjus, kurie, nors ir netapę visiškai neįgaliais, ilgą laiką negali dalyvauti nagrinėjant bylas. Taikydami šį reglamentą Europos Parlamentas ir Taryba priėmė Reglamentą Nr. 979/2012⁶³. Remiantis šiuo reglamentu *ad interim* teisėjai parenkami iš asmenų, galinčių nedelsiant vykdyti Tarnautojų teismo teisėjo pareigas, todėl į šias pareigas ketveriems metams skiriami buvę Teisingumo Teismo, Bendrojo Teismo ir Tarnautojų teismo nariai. Paskyrimo tvarka yra pakankamai lanksti. Taryba parengia trijų asmenų sąrašą ir, jeigu Tarnautojų teismas konstatuoja, kad dėl medicininių priežasčių kuris nors teisėjas negali ar negalės dalyvauti nagrinėjant bylas ir kad tai trunka ar gali trukti bent tris mėnesius, ir mano, kad tas teisėjas vis dėlto nėra tapęs visiškai neįgalus, šio teismo pirmininkas kviečia teisėją iš sąrašo vykdyti *ad interim* teisėjo pareigas⁶⁴. Pakviestam *ad interim* teisėjui skiriamos nagrinėti savo pareigų negalinčio vykdyti teisėjo

61 Tarnautojų teismo procedūros reglamento 58 straipsnis (*ex* 45 straipsnis). Taip pat žr. Mahoney, P. The Civil Service Tribunal: The Benefits and Drawbacks of a Specialised Judicial Body. *Human Rights Law Journal*. 2011, 1: 12.

62 2012 m. rugpjūčio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 741/2012, kuriuo iš dalies keičiamas Protokolas dėl Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto ir jo I priedas. OL L 228, 2012 8 23, p. 1.

63 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 979/2012 dėl Europos Sąjungos tarnautojų teismo *ad interim* teisėjų. OL L 303, 2012 10 31, p. 83.

64 Reglamento Nr. 979/2012 1 straipsnio 2 dalies antra pastraipa. Konkretus sąrašas patvirtintas 2013 m. balandžio 22 d. Tarybos sprendimu 2013/181/ES, kuriuo sudaromas Tarnautojų teismo trijų *ad interim* teisėjų sąrašas. OL L 111, 2013 4 23, p. 49.

bylos. Toks *ad interim* teisėjas gali vykdyti tik teismines funkcijas *stricto sensu* ir negali dalyvauti Tarnautojų teismo administracinėje veikloje bei skiriant Tarnautojų teismo pirmininką ir kolegijos pirmininkus (minėto reglamento 2 straipsnis). Grįžus Tarnautojų teismo nariui *ad interim* teisėjas vykdo savo pareigas, kol bus baigtos bylos, kurias nagrinėjant jis posėdžiavo (minėto reglamento 5 straipsnis). Taigi gali susidaryti situacija, kai tuo pačiu metu Tarnautojų teisme pareigas vykdydys šio teismo narys ir jį pakeičiantis teisėjas. Tačiau ši situacija yra tik laikina ir pateisinama gero teisingumo vykdymo sumetimais⁶⁵.

3.2. Tarnautojų teismo teisėjų skyrimo tvarka

Pirmiausia reikia nurodyti, kad, kaip ir Teisingumo Teismo bei Bendrojo Teismo teisėjai, Tarnautojų teismo teisėjai skiriami šešerių metų laikotarpiui. Pasibaigus kadencijai teisėjai gali būti skiriami kitai kadencijai. Tačiau, skirtingai nuo kitų dviejų Sąjungos teismų teisėjų, Tarnautojų teismo teisėjus skiria ne valstybių narių vyriausybių atstovai bendru susitarimu, o Taryba, pasikonsultavusi su specialiai šiam tikslui įsteigtu komitetu. Skiriant teisėjus, Tarybai nustatyta pareiga užtikrinti subalansuotą teismo narių sudėtį ir parinkti juos iš valstybių narių piliečių iš kuo platesnės geografinės teritorijos ir atsižvelgiant į atstovaujamas nacionalines teisės sistemas⁶⁶. Tokią specifiką, viena vertus, lėmė aplinkybė, kad Tarnautojų teismo teisėjų skaičius yra mažesnis nei valstybių narių skaičius, todėl būtų problemiška paskirstyti vietas tarp valstybių narių. Kita vertus, buvo siekiama depolitizuoti teismo narių skyrimo tvarką ir padaryti ją kuo objektyvesnę.

Kita naujovė skiriant teisėjus yra ta, kad paraišką užimti Tarnautojų teismo nario pareigas gali pateikti kiekvienas Sąjungos pilietis, kurio nepriklausomumas nekelia abejonių ir kuris tenkina teisėjams keliamus reikalavimus⁶⁷. Nuoroda į Sąjungos pilietybę, o ne valstybių narių pilietybę taip pat yra naujovė. Reikia pažymėti, kad nepriklausomumo reikalavimas taikomas visų Europos Sąjungos Teisingumo Teismo teismų teisėjams, tačiau, kalbant apie šių teisėjų kvalifikacijos lygį, reikia nurodyti, kad, skirtingai nuo Teisingumo Teismo teisėjams keliamo reikalavimo tenkinti „atitinkamos jų šalies reikalavimus, keliamus *aukščiausioms teisėjo pareigoms*“, arba būti „pripažintos kompetencijos teisės specialistai[s]“ (SESV 253 straipsnis) ir Bendrojo Teismo teisėjams nustatyto reikalavimo tenkinti „*aukštoms teisėjo pareigoms* keliamus reikalavimus“ (SESV 254 straipsnis), Tarnautojų teismo teisėjai turi tenkinti tik „*teisėjo pareigoms* keliamus reikalavimus“ (SESV 257 straipsnis). Manytina, kad tokią diferenciaciją lemia šių teisėjų vykdomų pareigų svarba ir atsakomybės laipsnis.

65 Žr. Reglamento Nr. 979/2012 projekto motyvus [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2011-04/projet_it.pdf>.

66 Statuto I priedo 3 straipsnio 1 dalis.

67 *Ibid.*, 3 straipsnio 2 dalis.

Galiausiai, kai teisėjo vieta tampa laisva nepasibaigus jo kadencijai, skirtingai nuo Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo teisėjų, kurie tokiu atveju skiriami likusiam kadencijos laikui, Tarnautojų teismo teisėjas į laisvas pareigas skiriamas visam, t. y. šešerių metų kadencijos laikotarpiui⁶⁸.

Nuomonę apie kandidatų tinkamumą eiti Tarnautojų teismo pareigas turi pareikšti šiam tikslui specialiai įkurtas komitetas. Nors Tarnautojų teismas yra pirmasis teismas, kurio nariai buvo paskirti pasikonsultavus su specialiu komitetu, idėja steigti tokį komitetą kilo iš Sutarties dėl Konstitucijos Europai III-355–III-357 straipsnių; pastarajame numatyta, kad „steigiama patariamoji kolegija, kuri prieš valstybių narių vyriausybėms skiriant <...> Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo teisėją ir generalinį advokatą, pateikia nuomonę dėl kandidatų tinkamumo eiti tas pareigas“⁶⁹. Tačiau, skirtingai nuo šio projekto siūlomos komiteto sudėties, į įsteigtą komitetą nuspręsta neskirti nacionalinių aukščiausiųjų teismų teisėjų ir Europos Parlamento siūlomo kandidato, siekiant išvengti bet kokios „politinės“ ir valstybių narių įtakos, taip pat atsižvelgiant į specialią šio teismo kompetenciją⁷⁰.

Remiantis Statuto I priedo 3 straipsnio 3 dalimi, komitetą sudaro „septyni asmenys, parenkami iš buvusių Teisingumo Teismo bei Bendrojo Teismo narių ir pripažintos kompetencijos teisininkų“.

Pirmasis komitetas įsteigtas 2005 m.⁷¹ ketverių metų laikotarpiui. Jo veiklos taisyklės apibrėžtos tų pačių metų Sprendime 2005/49/EB⁷². Nuo Tarnautojų teismo steigimo pradžios buvo įsteigti trys komitetai⁷³. Į paskutinio komiteto, sudaryto 2013 m. balandžio 22 d., sudėtį paskirtas ir buvęs pirmasis Teisingumo Teismo teisėjas iš Lietuvos profesorius P. Kūris.

68 Žr. atitinkamai Statuto 7 straipsnį ir jo I priedo 2 straipsnio 1 dalies trečią pastraipą.

69 2004 m. spalio 29 d. Sutartis dėl Konstitucijos Europai. OL C 310, 2004 12 16, p. 1.

70 Reikia pažymėti, kad įsigaliojus Lisabonos sutarčiai Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo teisėjų skyrimo procedūra irgi buvo pakeista. Nuo šiol vadovaujantis SESV 255 straipsniu taip pat įsteigtas komitetas, kuris prieš valstybių narių vyriausybėms skiriant Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo teisėją ir generalinį advokatą pateikia nuomonę dėl kandidatų tinkamumo eiti pareigas. Tačiau, skirtingai nuo Tarnautojų teismo atžvilgiu įsteigto komiteto, į jo sudėtį, be buvusių Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo narių, pripažintos kompetencijos teisininkų, įeina nacionalinių aukščiausiųjų teismų nariai ir vienas iš nurodytų asmenų Europos Parlamento pasiūlytas narys. Plačiau apie pagal SESV 255 straipsnį įsteigto komiteto veiklą žr. šio komiteto veiklos ataskaitas [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <http://curia.europa.eu/jcms/jcms/P_64268>.

71 2005 m. sausio 18 d. Tarybos sprendimas 2005/151/EB, Euratomas, dėl Protokolo dėl Teisingumo Teismo statuto I priedo 3 straipsnio 3 dalyje numatyto komiteto narių skyrimo. OL L 50, 2005, p. 9.

72 2005 m. sausio 18 d. Tarybos sprendimas 2005/49/EB, Euratomas, dėl Protokolo dėl Teisingumo Teismo statuto I priedo 3 straipsnio 3 dalyje numatyto komiteto veiklos taisyklių. OL L 21, 2005, p. 13.

73 Minėtas 2005 m. sausio 18 d. Tarybos sprendimas 2005/151/EB; 2008 m. gruodžio 18 d. Tarybos sprendimas 2009/69/EB (OL L 24, 2009, p. 11) ir 2013 m. balandžio 22 d. Tarybos sprendimas 2013/180/ES (OL L 111, 2013, p. 48).

Tarnautojų teismo teisėjų skyrimo procedūrą sudaro šie etapai: pirma, Taryba *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* skelbia viešą kvietimą teikti paraiškas užimti Tarnautojų teismo teisėjo pareigas⁷⁴. Šis kvietimas taip pat skelbiamas svarbiausiuose valstybių narių laikraščiuose ir jame nurodoma, kad kandidatai teisėjų pareigoms užimti turi atitikti šias sąlygas: jų nepriklausomumas neturi kelti abejonų, jie turi tenkinti teisėjo pareigoms užimti keliamus reikalavimus ir būti Sąjungos piliečiai. Kartu numatyta, kad, be šių būtinausių reikalavimų, bus vertinamas kandidatų gebėjimas dirbti kolegialioje struktūroje daugianacionalinėje ir daugiakalbėje aplinkoje ir atsižvelgta į atitinkamoms pareigoms tinkamos jų patirties pobūdį, mastą bei trukmę. Prie paraiškų prašoma pridėti gyvenimo aprašymą, motyvacinį laišką ir patvirtinamųjų dokumentų kopijas⁷⁵; visa tai turi būti išsiųsta registruotu laišku Tarybos generaliniam sekretoriui. Antra, komitetas įvertina kiekvieno kandidato atitiktį viešame kvietime nurodytiems reikalavimams ir jo kvalifikaciją, Sąjungos teisės, Sąjungos, tarptautinės ir nacionalinės viešosios tarnybos teisės žinias, profesinę patirtį, susijusią su šiomis žiniomis, įgytą, pvz., einant teisėjo, teismo kanclerio ar teisėjo padėjėjo pareigas, vykdant teisės aktų leidybos veiklą, akademinę veiklą arba teisinio pobūdžio administracinę veiklą tarptautinėse organizacijose daugianacionalinėje ir daugiakalbėje aplinkoje, taip pat jo kalbų žinias⁷⁶. Svarbu paminėti, kad skirdamas narius komitetas atsižvelgia ir į jų patirtį, įgytą su Tarnautojų teismo kompetencija susijusiose srityse, nes nemažai šio teismo narių yra darbo, socialinės, administracinės ir viešosios tarnybos teisės specialistai. Atsižvelgus į tai, kad kandidatai iš „naujų“ valstybių narių gali neturėti pakankamai Sąjungos viešosios tarnybos teisės žinių, buvo nuspręsta vertinti jų žinias ir atitinkamą patirtį, įgytas nacionalinės viešosios tarnybos teisės srityje⁷⁷. Trečia, geriausiai įvertinti kandidatai kviečiami į pokalbį⁷⁸. Ketvirta, po šio pokalbio komitetas surašo savo nuomonę ir, laikydamasis Statuto I priedo 3 straipsnio 4 dalies, parengia tinkamiausią aukšto lygio patirtį turinčių kandidatų sąrašą. Tokiame sąraše kandidatų į teisėjus pavardžių turi būti bent du kart daugiau, nei Taryba turi paskirti teisėjų, t. y. mažiausiai keturiolika. Siekdamas

74 Iš viso buvo paskelbti keturi kvietimai teikti kandidatūras Europos Sąjungos tarnautojų teismo teisėjo pareigoms užimti (OL C 47A, 2005, p. 1; OL C 295, 2007, p. 26; OL C 53, 2009, p. 15 ir OL C 163, 2010, p. 13).

75 Reikia pažymėti, kad, palyginti su dokumentais, kurių reikalaujama iš kandidatų į Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo teisėjus, šis sąrašas yra minimalus. Dėl dokumentų, kurių reikalaujama iš kandidatų į kitų dviejų teismų teisėjus, žr. 2013 m. gruodžio 13 d. SESV 255 straipsnyje numatyto komiteto trečiąją veiklos ataskaitą [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <<http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2014-02/rapport-c-255-fr.pdf>>.

76 Sevón, L. The Procedure for Selection of Members of the Civil Service Tribunal: A Pioneer Experience. *Human Rights Law Journal*. 2011, 1: 7, taip pat žr. 2005 m. sausio 18 d. Tarybos sprendimą 2005/150/EB.

77 *Ibid.*

78 Pokalbis nerengiamas, kai vertinama teisėjo, kuris gali būti paskirtas kitai kadencijai, kandidatūra.

įvykdyti Tarybos reikalavimą parinkti kandidatus iš kuo platesnės geografinės teritorijos ir atsižvelgti į tai, kad būtų atstovaujama įvairioms teisės sistemoms, komitetas nesiūlo dviejų ar daugiau kandidatų iš tos pačios valstybės narės. Toks pasirinkimas kai kurių autorių yra kritikuojamas, nes šiuo atveju geografinės priežastys gali nuverti kandidato kvalifikaciją ir asmenines savybes⁷⁹. Sprendimas dėl tinkamumo priimamas vienbalsiai ir nuomonė kartu su kandidatų sąrašu perduodama Tarybai. Komiteto nuomonė neskelbiama viešai ir negali būti prieinama nei tiesiogiai, nei netiesiogiai, pvz., skelbiant statistinius duomenis⁸⁰. Galiausiai Taryba vienbalsiai skiria kandidatus.

Siekiant išvengti visos teismo sudėties pasikeitimo vienu metu, dėl ko būtų labai sutrikdytas šios institucijos darbas, Sprendimo 2004/752 3 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad trijų teismo teisėjų kadencija turi baigtis pirmųjų trejų metų pabaigoje⁸¹. Pirmieji Tarnautojų teismo teisėjai buvo paskirti 2005 m. liepos 22 d.⁸² Jo nariai tapo Belgijos, Vokietijos, Suomijos, Jungtinės Karalystės, Graikijos, Lenkijos ir Prancūzijos pilietybę turintys asmenys⁸³. Nuo Tarnautojų teismo įsteigimo jo sudėtis keitėsi kelis kartus. Geografiniu atžvilgiu, be išvardytų valstybių atstovų, Tarnautojų teismo teisėjai yra (ar buvo) Italijos, Ispanijos, Nyderlandų, Airijos ir Danijos piliečiai⁸⁴. Kitaip tariant, iki šiol skiriant Tarnautojų teismo teisėjus buvo stengiamasi atsižvelgti į Statuto I priedo 3 straipsnio 1 dalį.

Tokia teisėjų skyrimo procedūra panaikina valstybių narių kišimosi skiriant kandidatus galimybę ir labai sumažina jų paskyrimo dėl politinių priežasčių riziką. Nepriklausomo komiteto vykdoma kandidatų į teisėjus atranka leidžia detalai ir veiksmingai išnagrinėti kandidatų kvalifikaciją ir asmenines savybes. Nepaisant to, kad po Lisabonos sutarties įsigaliojimo panašus komitetas įsteigtas nagrinėti kandidatų į Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo teisėjus tinkamumą, skirtingai nuo pirmiau aptartos procedūros, pastarųjų teisėjų skyrimo procedūra yra labiau politizuota, nes kandidatūrų sąrašą pagal SESV 255 straipsnį įsteigtas komitetas gauna iš valstybių narių vyriausybių, o Sprendimu 2005/151 įsteigtas komitetas nagrinėja pačių Europos Sąjungos piliečių pateiktas paraiškas⁸⁵.

79 *Supra* note 76, p. 8.

80 Pagal analogiją žr. Rapport d'activité du comité prévu par l'article 255 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, 2011 2 11, document du travail, 6509/11 [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <<http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=FR&f=ST%206509%202011%20INIT>>.

81 Šiuos teisėjus burtais išrenka Tarybos pirmininkas (Sprendimo 2004/752 3 straipsnio 2 dalis).

82 2005 m. liepos 22 d. Tarybos sprendimas 2005/577/EB, Euratomas. OL L 197, 2005 7 28, p. 28.

83 Informacija paimta iš [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7014/#TFP>; <http://curia.europa.eu/jcms/jcms/T5_5240>.

84 *Supra* note 83.

85 Plačiau apie Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo teisėjų skyrimo tvarką žr. Louis, J.-V. La nomination des juges de la Cour de justice, Quelques observations à la suite d'une Conférence. *Cahiers droit européen*. Bruylant, 2014, 1: 567–575.

Siekdama išlaikyti teisėjų nepriklausomumą Taryba nusprendė, kad pirmą ir visus kitus Tarnautojų teismo pirmininkus trejų metų kadencijai turi skirti šio teismo nariai, nors Sprendimo 2004/752 3 straipsnyje jai buvo suteikta galimybė pačiai skirti šio teismo pirmininką.

Ta pati tvarka taikoma ir Tarnautojų teismo kanclerio rinkimams. 2005 m. lapkričio 9 d. šešių metų kadencijai Tarnautojų teismo kanclere buvo išrinkta W. Hakenberg, ji po 2011 m. spalio 29 d. paskyrimo naujai kadencijai⁸⁶ savo pareigas vykdė iki šiol.

Galima drąsiai teigti, kad Tarnautojų teismo teisėjų, jo pirmininko ir kanclerio skyrimo tvarka yra vienas geriausių teisminių institucijų nepriklausomumo garantijų pavyzdžių.

Išvados

Europos Sąjungos tarnautojų teismas įsteigtas beveik prieš dešimt metų po Nicos sutartimi padarytų Europos bendrijos sutarties pakeitimų. Tai yra pirmasis Europos Sąjungos specializuotas teismas, kurį steigiant buvo siekiama sumažinti didelę Pirmosios instancijos teismo darbo krūvį ir nuimti nuo jo viešosios tarnybos bylų našta. Tarnautojų teismo kompetencijai pirmąją instanciją priklauso nagrinėti Europos Sąjungos institucijų ir jų tarnautojų ginčus, kylančius iš juos siejančių darbo santykių ir susijusių su įdarbinimo, darbo užmokesčio, socialinės apsaugos sistemos, pareigų paaukštinimo, tarnybinės drausmės, atleidimo iš darbo klausimais. Remiantis buvusio Tarnautojų teismo pirmininko P. Mahoney žodžiais, pagrindinė Tarnautojų teismo misija yra užtikrinti harmoningus santykius Sąjungos institucijose, suradus tinkamą pusiausvyrą tarp tarnybos intereso ir individualių bei kolektyvinių teisių apsaugos⁸⁷.

Tarnautojų teismo steigėjai manė, kad dėl viešosios tarnybos ginčų specifikos ir masinio pobūdžio, jų netiesioginio ryšio su Bendrijos teise ir jiems nagrinėti reikalingų specialių procedūrų ir taisyklių juos reikia patikėti atitinkamą specializaciją turinčiam teismui. Praktika parodė, kad kompetenciją ir patirtį apibrėžtoje srityje turintys teisėjai gali greičiau ir kokybiškiau išspręsti atitinkamos srities ginčus nei bendrosios kompetencijos teismų teisėjai ir kad specializuotas teismas nesudaro vienodo Europos Sąjungos teisės aiškinimo ir taikymo kliūčių. Iš Tarnautojų teismo sprendimų akivaizdžiai matyti jo pastangos kuo daugiau atsižvelgti į kitų dviejų Sąjungos teismų praktiką viešosios tarnybos srityje, kurią sudaro daugiau kaip 3000 sprendimų ir nutarčių⁸⁸. Ši aplinkybė neturėtų stebinti, nes Tarnautojų teismas yra sudėtinė Europos

---

86 OL C 355, 2011 12 3, p. 2.

87 Buvusio Tarnautojų teismo pirmininko P. Mahoney kalba, pasakyta teisėjų H. Tagaras ir S. Gervasoni garbei.

88 Tarnautojų teismo pirmininko S. Van Raepenbuscho kalba, pasakyta 60-tųjų Teisingumo Teismo metinių proga 2012 m. gruodžio 3 ir 4 d. vykusiame teisėjų forume.

Sąjungos Teisingumo Teismo dalis ir jo sprendimai neturi kelti grėsmės darniam ir veiksmingam Sąjungos teismų sistemos veikimui. Be to, darnus ir vienodas pagrindinių viešosios tarnybos teisės principų taikymas ir sprendimų derinimas su kitų dviejų teismų sprendimais padeda palyginti neseniai įsteigtam Tarnautojų teismui įgyti autoritetą Sąjungos institucijų ir tarnautojų atžvilgiu, pelnyti jų pasitikėjimą ir sustiprinti savo padėtį Sąjungos teismų sistemoje. Šios išvados nereiškia, kad priimdamas sprendimus Tarnautojų teismas vadovaujasi tik ankstesne praktika ir neatsižvelgia į viešosios tarnybos teisės pokyčius. Atvirkščiai, šie pokyčiai turi didelę įtaką Tarnautojų teismo sprendimų turiniui. Po 2004 m. įgyvendintos Pareigūnų tarnybos nuostatų reformos pasikeitė viešosios tarnybos ginčų pobūdis ir jie nebetelpa tik į administracinės teisės ribas, o apima vis daugiau darbo ir socialinės teisės klausimų. Be to, Lisabonos sutartimi Tarnautojų teismui suteikta daugiau galimybių užtikrinti pagrindinių teisių, kurioms suteikiama ypatinga reikšmė, laikymąsi taikant ir įgyvendinant Sąjungos institucijų ir jų tarnautojų santykius reglamentuojančias nuostatas⁸⁹.

Įsteigus Tarnautojų teismą Sąjungos teismų sistema pasikeitė iš esmės. Šioje sistemoje Tarnautojų teismas užima žemiausios pakopos, t. y. pirmosios instancijos teismo, vietą. Jo sprendimus apeliacine tvarka gali peržiūrėti Bendrasis Teismas, o pastarojo sprendimus – Teisingumo Teismas. Apeliaciniu procesu ir peržiūros procedūra siekiama užtikrinti Sąjungos teisės vienovę ir darnumą.

Nepaisant to, kad Tarnautojų teismas įsteigtas *prie* Europos Sąjungos Bendrojo Teismo, savo teismines funkcijas jis atlieka savarankiškai ir yra visiškai nepriklausomas nuo Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo, o instituciniams ar organizaciniams klausimams spręsti pasitelkia šių teismų struktūrinius padalinius.

Administraciniu ir instituciniu požiūriais šis teismas yra Europos Sąjungos Teisingumo Teismo dalis, tačiau nuo kitų Sąjungos teismų jis skiriasi ne tik savo kompetencija. Ypatinga ir naujoviška yra šio teismo sudėtis ir jo narių skyrimo tvarka. Jis turi savitą organizacinę struktūrą, o jame vykstantis bylų nagrinėjimo procesas tam tikrais aspektais skiriasi nuo procesų kituose teismuose. Šią aplinkybę lemia tai, kad rengiant šio teismo Procedūros reglamentą buvo atsižvelgta į su viešąja tarnyba susijusių ginčų ypatumus, taip suteikiant jam galimybę greičiau, lanksčiau ir veikmingiau nagrinėti bylas.

Nuo 2005 m. gruodžio 12 d., kai pradėjo veiklą, iki 2013 m. sausio 31 d., šiame teisme pradėtos 1 135 ir išnagrinėtos 903 bylos. Taigi nepaisant specifinio pobūdžio, viešosios tarnybos ginčai sudaro trečdalį visų Sąjungos teismuose nagrinėjamų tiesioginių ieškinų ir užima svarbią vietą Sąjungos teismų praktikoje. Vis dėlto ši sritis kol kas nėra pakankamai išnagrinėta. Straipsnio autorės tikisi, kad joms pavyko bent iš dalies užpildyti šią spragą, ir mano, kad Tarnautojų teismo kompetencija, jo or-

89 Bernard-Glanz, C.; Levi, L.; Rodrigues, S. Le contentieux de la fonction publique européenne une matière à (re)découvrir. *Journal de droit européen*. 2010, 168: 98.

ganizacinės struktūros ir proceso ypatumai, taip pat šio teismo praktika galėtų būti įdomūs ir vertingi tolesnio jų nagrinėjimo objektai.

Literatūra

- Arnaud, S. European Union enlargement impact on the Activities of the European Court of Justice. *Jurisprudencija*. 2005, 72(64).
- Bernard-Glanz, C.; Levi, L.; Rodrigues, S. Le contentieux de la fonction publique européenne-une matière à (re) découvrir. *Journal de droit européen*. 2010, 168.
- 2010 m. liepos 8 d. Bendrojo Teismo sprendimas *M / Europos vaistų agentūra (EMA)*, T-12/08 P-RENV. RX, EU:T:2010:293.
- 2014 m. liepos 10 d. Bendrojo Teismo sprendimas *Missir Mamachi de Lusignano / Komisija*, T-401/11 P, EU:T:2014:625.
- 2010 m. Bendrojo Teismo teisminės veiklos statistika [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2011-05/ra2010_stat_tribunal_final_lt.pdf>.
- Contribution complémentaire de la Commission à la Conférence intergouvernementale sur les réformes institutionnelles, La réforme de la juridiction communautaire, 2000 03 01, COM (2000) 109 *final* [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2000:0109:FIN:FR:PDF>>.
- Elgesio kodeksas. OL C 223, 2007 9 22, p. 1.
- 1991 m. gegužės 2 d. Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamentas. OL L 136, 1991 5 30, p. 1 ir OL L 317, 1991 11 19, p. 34 – klaidų ištaisymas; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 6 t., p. 32; 2013 m. liepos 7 d. konsoliduota redakcija [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2008-09/txt7_2008-09-25_11-26-51_61.pdf>.
- Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 979/2012 dėl Europos Sąjungos tarnautojų teismo *ad interim* teisėjų projektas [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2011-04/projet_lt.pdf>.
- 2012 m. rugpjūčio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 741/2012, kuriuo iš dalies keičiamas Protokolas dėl Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto ir jo I priedas. OL L 228, 2012 8 23, p. 1.
- 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 979/2012 dėl Europos Sąjungos tarnautojų teismo *ad interim* teisėjų. OL L 303, 2012 10 31, p. 83.
- European Parliament legislative resolution on the proposal for a Council decision establishing the European Civil Service Tribunal (COM(2003) 705 — C5-0581/2003 — 2003/0280(CNS)). OL C 103E, 2004 4 29.

- 2007 m. liepos 25 d. Europos Sąjungos tarnautojų teismo procedūros reglamentas. OL L 225, 2007 8 29, p. 1.
- 2014 m. gegužės 21 d. Europos Sąjungos tarnautojų teismo procedūros reglamentas. OL L 206, 2014 7 14, p. 1.
- 2013 m. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo metinis pranešimas [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <<http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2014-06/qdag14001lrc.pdf>>.
- García, R. A. Lisbon and the Court of Justice of the European Union. *Working papers on European Law and Regional Integration* [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <<https://www.ucm.es/data/cont/docs/595-2013-11-07-lisbon%20and%20the%20court.pdf>>.
- Grass, R. The creation of the European Union Civil Service Tribunal: some reflections. *Human Rights Law Journal*. 2011, 1: 9–11.
- Hakenberg, W. The European Union Civil Service Tribunal: a three-tier structure. *The Development and Effectiveness of International Administrative Law*. 2012, p. 251–263.
- Van der Jeught, S. Le Traité de Lisbonne et la Cour de Justice de l'Union Européenne. *Journal de Droit Européen*. 2009, 164: 297–303.
- Kraemer, H. The European Union Civil Service Tribunal: A new Community Court examined after four years of operation. *Common Market Law Review*. Kluwer Law International, 2009.
- 2007 m. gruodžio 13 d. Lisabonos sutartis, iš dalies keičianti Europos Sąjungos sutartį ir Europos bendrijos steigimo sutartį. OL C 306, 2007 12 17, p. 1.
- Louis, J.-V. La nomination des juges de la Cour de justice, Quelques observations à la suite d'une Conférence. *Cahiers droit européen*. Bruylant, 2014, 1.
- Mahoney, P. The Civil Service Tribunal: The Benefits and Drawbacks of a Specialised Judicial Body. *Human Rights Law Journal*. 2011, 1.
- Meillon, D. Le Tribunal de la fonction publique de l'Union européenne: un tribunal administratif international spécifique? *Un droit pour des hommes libres: études en l'honneur du professeur Alain Fenet*. Paris: LexisNexis, 2008.
- 2001 m. vasario 26 d. Nicos sutartis, iš dalies pakeičianti Europos Sąjungos sutartį, Europos Bendrijų steigimo sutartis ir tam tikrus su jomis susijusius aktus. OL C 80, 2001 3 10, p. 1.
- 2000 m. Pirmosios instancijos teismo teisminės veiklos statistika [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <<http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2008-09/st00tr.pdf>>.
- 2004 m. Pirmosios instancijos teismo teisminės veiklos statistika [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2008-09/st04tr_2008-09-30_10-47-50_632.pdf>.
- 2005 m. Pirmosios instancijos teismo teisminės veiklos statistika [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2008-09/st05tr_2008-09-29_13-27-47_403.pdf>.
- Proposal for a Council Decision establishing the European Civil Service Tribunal – Opinion of the Court of Justice, 2004 11 12, n 6143/04, *Interinstitutional File: 2003/0280 (CNS) JUR 47 COUR 7* [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <<http://www.eumoni>

- tor.eu/9353000/1/j9vvik7m1c3gyxp/vj6ipc0g0eys>.
- Proposition de règlement (Euratom, CECA, CEE) du Conseil modifiant le statut des fonctionnaires des Communautés européennes ainsi que le régime applicable aux autres agents de ces Communautés, et portant institution d'un tribunal administratif des Communautés européennes, COM 78/395 final. OL C 225, 1978 9 22, p. 6.
- Proposition de décision du Conseil instituant le tribunal de la fonction publique européenne, 2003 11 19, COM(2003) 705 final, 2003/0280 (CNS) [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <[http://www.europarl.europa.eu/registre/docs_autres_institutions/commission_europeenne/com/2003/0705/COM_COM\(2003\)0705_FR.pdf](http://www.europarl.europa.eu/registre/docs_autres_institutions/commission_europeenne/com/2003/0705/COM_COM(2003)0705_FR.pdf)>.
- Van Raepenbusch, S. *Droit institutionnel de l'Union européenne*. Larcier, 2011.
- Rapport d'activité du comité prévu par l'article 255 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, 2011 2 11 [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <<http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?!=FR&f=ST%206509%202011%20INIT>>.
- Rapport du Groupe de réflexion sur l'avenir du système juridictionnel des Communautés européennes, janvier 2000 [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <http://ec.europa.eu/dgs/legal_service/pdf/du_eu_fr.pdf>.
- Sevón, L. The Procedure for Selection of Members of the Civil Service Tribunal: A Pioneer Experience. *Human Rights Law Journal*. 2011, 1.
- Singer, P. *Juris News Fonction publique européenne*. Nr. 1/2013, p. 1–2.
- 2004 m. spalio 29 d. Sutartis dėl Konstitucijos Europai. OL C 310, 2004 12 16, p. 1.
- 2011 m. kovo 31 d. Tarnautojų teismo pirmosios kolegijos pirmininko nutartis *M/Europos vaistų agentūra (EMA)*, F–23/07 RENV. RX, EU:F:2011:30.
- 2011 m. gruodžio 3 d. Tarnautojų teismo sprendimas dėl Tarnautojų teismo kanclerio paskyrimo. OL C 355, 2011 12 3, p. 2.
- 2010 m. Tarnautojų teismo teisminės veiklos statistika [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2011-05/ra2010_stat_tfp_final_lt.pdf>.
- 1961 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas Nr. 31 (EEB), 11 (EAPB), nustatantis Europos ekonominės bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų Europos ekonominės bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos tarnautojų įdarbinimo sąlygas. OL 45, 1962 6 14, p. 1385. Paskutinė konsoliduotoji 2014 m. sausio 1 d. redakcija [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:01962R0031-20140101&qid=1402979202407&from=LT>>.
- 1988 m. spalio 24 d. Tarybos sprendimas dėl Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo įsteigimo, 88/591/EAPB, EEB, Euratomas. OL L 319, 1988 11 25, p. 1.
- 2013 m. balandžio 22 d. Tarybos sprendimas 2013/180/ES, kuriuo skiriami Protokolo dėl Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto I priedo 3 straipsnio 3 dalyje numatyto komiteto nariai. OL L 111, 2013 4 23, p. 48.
- 2012 m. rugsėjo 25 d. Teisingumo Teismo procedūros reglamentas. OL L 265, 2012 9 29. Iš dalies pakeistas 2013 m.

- birželio 18 d. OL L 173, 2013 6 26, p. 65.
- 2013 m. balandžio 22 d. Tarybos sprendimas 2013/181/ES, kuriuo sudaromas Tarnautojų teismo trijų *ad interim* teisėjų sąrašas. OL L 111, 2013 4 23, p. 49.
- 2005 m. gruodžio 2 d. Teisingumo Teismo pirmininko sprendimas, skelbiantis Europos Sąjungos tarnautojų teismo įkūrimą pagal teisės aktus. OL L 325, 2005 12 12, p. 1.
- 2012 m. rugsėjo 25 d. Teisingumo Teismo procedūros reglamentas. OL L 265, 2012 9 29. Iš dalies pakeistas 2013 m. birželio 18 d. OL L 173, 2013 6 26, p. 65.
- 2008 m. balandžio 16 d. Teisingumo Teismo sprendimas C–216/08 RX, EU:C:2008:228.
- 2009 m. birželio 5 d. Teisingumo Teismo sprendimas C–180/09 RX, EU:C:2009:355.
- 2009 m. gruodžio 17 d. Teisingumo Teismo sprendimas C–197/09 RX–II, EU:C:2009:804.
- 2009 m. vasario 5 d. Teisingumo Teismo sprendimas C–21/09 RX, EU:C:2009:57.
- 2010 m. gegužės 5 d. Teisingumo Teismo sprendimas C–183/10 RX, EU:C:2010:246.
- 2010 m. spalio 27 d. Teisingumo Teismo sprendimas C–478/10 RX, EU:C:2010:641.
- 2011 m. vasario 8 d. Teisingumo Teismo sprendimas C–17/11 RX, EU:C:2011:55.
- 2013 m. rugsėjo 19 d. Teisingumo Teismo sprendimas C–579/12 RX–II, EU:C:2013:570.
- 2013 m. vasario 28 d. Teisingumo Teismo sprendimas C–334/12 RX–II, EU:C:2013:134.
- 1997 m. Teisingumo Teismo teisminės veiklos statistika [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <<http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2008-09/st97cr.pdf>>.
- 2004 m. Teisingumo Teismo teisminės veiklos statistika [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2008-09/st04cr_2008-09-30_10-45-21_854.pdf>.
- 2010 m. Teisingumo Teismo teisminės veiklos statistika [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2011-05/ra2010_stat_cour_final_lt.pdf>.
- Troisième rapport d'activité du comité prévu par l'article 255 du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, 2013 12 13 [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-05-02]. <<http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2014-02/rapport-c-255-fr.pdf>>.
- Vieši kvietimai teikti kandidatūras Europos Sąjungos tarnautojų teismo teisėjo pareigoms užimti. OL C 47A, 2005, p. 1; OL C 295, 2007, p. 26; OL C 53, 2009, p. 15; OL C 163, 2010, p. 13.
-

Anotacija. Straipsnyje* nagrinėjamos pirmojo Europos Sąjungos specializuotojo teismo – Tarnautojų teismo steigimo priežastys ir etapai, jo sudėtis, ypatinga, palyginti su Teisingumo Teismu ir Bendroju Teismu, teisėjų skyrimo tvarka, šio teismo kompetencija ir jo vieta Europos Sąjungos teismų sistemoje. Aptariamas visiškai naujas dėl Tarnautojų teismo sprendimų apeliacine tvarka priimtų Bendrojo Teismo sprendimų peržiūros Teisingumo Teisme institutas ir su juo susijusios Sąjungos teisės vienovės ir darnumo sąvokos. Išsamiai tiriami teisiniai Tarnautojų teismo steigimo pagrindai, steigimo dokumentai ir jų parengiamieji dokumentai. Analizuojama jo steigimo įtaka procesui kituose Sąjungos teismuose.

Reikšminiai žodžiai: Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, Tarnautojų teismas, Sprendimas 2004/752, Sąjungos teisė, viešosios tarnybos ginčai, apeliaciniai skundai, peržiūra, Sąjungos teisės vienovė ir darnumas.

THE PLACE OF THE EUROPEAN UNION CIVIL SERVICE TRIBUNAL IN THE EUROPEAN UNION JUDICIAL SYSTEM

Natalija Točickienė

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, Liuksemburgas

Inga Jablonskaitė-Martinaitienė

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, Liuksemburgas

Summary. *The European Union judicial system has fundamentally changed after in 2004, on the basis of the Treaty of Nice, the Council of the European Union decided to create the first European Union specialized court – Civil Service Tribunal, which task is to rule on disputes between the European Union and its staff. The Civil Service Tribunal's founders believed that, due to the distinctiveness of public service disputes and their considerable number, indirect link with Community law, specific procedures and rules applied to settlement, those disputes should be entrusted to the court with appropriate specialization.*

In the EU judicial system, the Civil Service Tribunal occupies the ground level (the first instance). Its decisions may be subject to an appeal to the General Court. In exceptional circumstances, the decisions of appeal by the General Court may in turn be re-examined before the Court of Justice.

Despite the fact that the Civil Service Tribunal is attached to the General Court, it performs judicial functions autonomously and it is independent from the Court of Justice and the General Court. The fact that the Civil Service Tribunal makes as many efforts as possible to take into account the previous case law of the Court of Justice and

---

* Straipsnyje išdėstyta asmeninė autorių nuomonė.

the General Court related to the matter in question should not be surprising, because as Civil Service Tribunal forms an integral part of the European Union Court of Justice, its case law does not constitute a threat to the consistent and efficient functioning of the EU judicial system. However, it does not mean that the Civil Service Tribunal just follows the previous case law without taking into account the evolution of the EU civil service. On the contrary, that evolution has a huge impact on the content of Civil Service Tribunal case law.

From an administrative and institutional point of view, this court is still part of the European Union Court of Justice, but, from the other courts, it is different not only in its specific jurisdiction: its composition and procedure for appointment of its members are also distinctive and innovative. It has its own Registry, organizational structure and dispute settlement system, but makes use of the services of the Court of Justice for its other administrative and linguistic needs.

This article looks at the reasons behind the establishment of the Civil Service Tribunal, the various milestones, its composition, its unique appointment procedure compared to the Court of Justice and the General Court, its jurisdiction and its place in the EU judicial system. It thoroughly examines the legal grounds for a Civil Service Tribunal, documents of its foundation and its setting up.

Keywords: *European Union Court of Justice, Civil Service Tribunal, decision 2004/752, community law, public service disputes, appeal, supervision, unity and coherence of EU law.*

Natalija Točickienė, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo teisininkė lingvistė. Vilniaus universiteto teisės magistrė; Liuksemburgo universiteto Europos Sąjungos baudžiamosios teisės magistrė. Mokslinių tyrimų kryptys: Europos Sąjungos viešosios tarnybos teisė, darbo ir socialinės apsaugos teisė, baudžiamoji teisė, procesinė teisė.

Natalija Točickienė, Lawyer-linguist for the European Union Court of Justice. LLM at Vilnius University; MA in EU Criminal Law at Luxemburg University. Research fields: EU civil service law, labour and social security law, criminal law, procedure law.

Inga Jablonskaitė-Martinaitienė, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo teisininkė lingvistė. Lietuvos teisės universiteto teisės magistrė; Liuksemburgo universiteto Europos bankininkystės ir finansų teisės magistrė. Mokslinių tyrimų kryptys: Europos Sąjungos procesinė teisė, žmogaus teisių apsauga.

Inga Jablonskaitė-Martinaitienė, Lawyer-linguist for the European Union Court of Justice. LLM at Law University of Lithuania; MA in European Banking and Financial Law at Luxemburg University. Research fields: EU procedure law, defence of human rights.